บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในระดับต่างๆ ในปัจจุบันยังมีความแตกต่างกันทั้งด้านมาตรฐานและด้านคุณภาพ สถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่นิยมของผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยทั่วไปมักจะอยู่เฉพาะในกรุงเทพมหานครหรือเมืองใหญ่ๆ และสถานศึกษาเหล่านี้จะมีครูผู้สอนที่ดีมีคุณภาพ ความแตกต่างหลากหลายของคุณภาพสถานศึกษาและคุณภาพครูผู้สอนจึงส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาและก่อให้เกิดความเลื่อมล้ำ ทั้งโอกาสและคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดช่องว่างทางอาชีพ และการดำรงชีวิตของคนในสังคมในที่สุด (ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, 2546, หน้า 2) สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 1) ได้สรุป สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาว่า ยังมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพระบบบริหารและจัดการ กล่าวคือ ไม่สามารถจัดการศึกษาให้ครอบคลุมและมีความแตกต่างกันมากในด้านคุณภาพการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งไม่เอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้อย่างเต็มศักยภาพและการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันในยุคโลกาภิวัฒน์ได้ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 ก, หน้า 4) ได้จัดทำรายงานความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี 2544 โดยจัดให้การศึกษาเป็น 1 ใน 5 องค์ประกอบของการจัดอันดับด้านประสิทธิภาพของรัฐปรากฏว่าความสามารถด้านการศึกษาของไทยอยู่ในอันดับที่ 44 จาก 49 ประเทศ ซึ่งเป็นอันดับที่ต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ไต้หวัน ญี่ปุ่น ฮ่องกง เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย แต่สูงกว่าอินเดีย อินโดนีเซีย และจีน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มีนโยบายจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมีการกำหนดมาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จะต้องจัดให้มีระบบการประกับคุณภาพภายใน ซึ่งให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งทุกห้าปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมการประสานความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และชุมชน รวมทั้งการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัด ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา สองปีต่อครั้ง เพื่อประโยชน์สูงสุดที่พึงมี ซึ่งก็คือการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ

อาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาคือ นักศึกษามีความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถไปประกอบอาชีพได้ ทั้งในภาครัฐ และเอกชน มีความเชื่อมั่นในตนเองในวิชาชีพ สามารถสร้างงานเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ เร่งพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการจัดการศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม เป็น 2 หลักสูตร คือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) โดยแบ่งเป็นสาขาวิชาต่างๆ และเนื่องด้วยตามที่พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551 พระราชบัญญัติฉบับนี้จะเป็นการช่วยพัฒนากำลังคนอาชีวะได้อย่างแท้จริงโดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ จะมีการจัดการศึกษาในระบบอาชีวศึกษาใน 3 รูปแบบ ประกอบด้วย การศึกษาในระบบสถานศึกษา การศึกษานอกสถานศึกษาและระบบทวิภาคี โดยจะเน้นให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้ยังเน้นส่งเสริมให้สถานประกอบการที่มีความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาสามารถที่จะ

จัดอาชีวศึกษาในสถานประกอบการ นอกจากนี้ยังมีระบบการรับรองสถานประกอบการ ระบบการฝึกครูในสถานประกอบการ ระบบการให้การรับรองครูฝึกในสถานประกอบการ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบันอาชีวศึกษาซึ่งเป็นการรวมตัวกันของวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่างๆ ในพื้นที่เพื่อทำการเปิดสอนในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

ในฐานะที่ผู้ศึกษาค้นคว้าปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและกำลังจะมีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันการอาชีวศึกษาขึ้นในเร็ววันนี้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาเพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันอาชีวศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาตามศักยภาพ ปรับเงินเดือนค่าตอบแทนของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงาน ควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งนี้ผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นตลอดจนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้นำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านหลักสูตรการบริหารจัดการวิชาการ การจัดการเรียนรู้ ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การประเมินผล และการประกันคุณภาพ ตามทัศนะของหัวหน้างานหลักสูตรการเรียนการสอน และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านหลักสูตรการบริหารจัดการวิชาการ การจัดการเรียนรู้ ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้างานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง และประเภทของสถานศึกษา

3. เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง แนวทางการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มีความสำคัญและมีประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาที่จะเปิดสอนในระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น

2. ทำให้ทราบประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ นำมาปรับปรุงพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3. นำผลการศึกษาค้นคว้าไปเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา นักการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจ ได้ศึกษาวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ใน 7 ด้าน คือ

1.1 หลักสูตร

1.2 การบริหารจัดการวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนรู้

1.4 ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

1.5 การพัฒนาบุคลากร

1.6 การประเมินผล

1.7 การประกันคุณภาพการศึกษา

2. **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 260 คน ประกอบด้วย

2.1 หัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนจำนวน 4 คน จาก 4 สถานศึกษา

2.2 หัวหน้าแผนกวิชา/หัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 24 คน จาก 4 สถานศึกษา

2.3 ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 232 คน จาก 4 สถานศึกษา

3. **ขอบเขตด้านตัวแปร** แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น

1) หัวหน้างานหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน

2) หัวหน้าแผนกวิชา/สาขางาน

3) ครูผู้สอน

3.1.2 ประเภทของสถานศึกษา จำแนกเป็น

1) วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์

2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

3) วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรดิตถ์

4) วิทยาลัยการอาชีพพิชัย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์เพื่อรองรับสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ตามความคิดเห็นของครู ตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านหลักสูตร

3.2.2 ด้านการบริหารจัดการวิชาการ

3.2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้

3.2.4 ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

3.2.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร

3.2.6 ด้านการประเมินผล

3.2.7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 หมายถึง สถาบันการอาชีวศึกษาของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยสถานศึกษาที่สังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ อาชีวศึกษาจังหวัดตาก อาชีวศึกษาจังหวัดสุโขทัย อาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก และอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในหน้าที่หลักด้านต่างๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการพัฒนางานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา 7 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการประเมินผล และด้านการประกันคุณภาพ

3. หลักสูตร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้านหลักสูตรตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาได้แก่ การมีอิสระในการจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน การเปิดสาขาวิชาที่หลากหลายตามความต้องการของท้องถิ่นและสถานประกอบการ มีมาตรฐานสูงเน้นการสื่อสารหลายภาษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นหลักสูตรที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการศึกษาต่อ และสร้างฐานสู่การประกอบอาชีพแก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

4. การบริหารจัดการวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารด้านการจัดการวิชาการซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการวิชาการ โดยที่ผู้บริหารต้องใช้หลักการหลายประการด้วยกันตามแนวทางการพัฒนางานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา ได้แก่ มีการจัดบรรยากาศทางวิชาการ การบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบ มีระบบดูแลผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ หลักธรรมาภิบาล การบริหารทรัพยากรและงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และมีระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่างๆที่ทุกฝ่ายต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุดตามแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถาบันการอาชีวศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้แบบร่วมมือและเครือข่ายเสมือนจริง การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการพัฒนาด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ของสถาบันการอาชีวศึกษา ได้แก่ จัดให้มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน โดยจัดหาหนังสือและสื่อต่างๆ ครบถ้วนเพียงพอ มีบุคลากรที่มีคุณภาพจัดให้มี E-Library, E-Book, Internet มีคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน มีนวัตกรรมใหม่ๆ ครบถ้วน และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายของแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างครบถ้วน

7. การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เจตคติ ค่านิยม ทักษะของบุคลากร ตลอดจนการให้แนวความคิดใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพดีขึ้น และส่งผลให้สถานศึกษามีผลผลิตและประสิทธิภาพสูงขึ้น แนวทางการพัฒนาบุคลากรของสถาบันการอาชีวศึกษา ได้แก่ การมุ่งให้บุคลากรมีภาวะผู้นำทางการสอนเข้มแข็ง สร้างบรรยากาศความคาดหวังผลการเรียนสูง ยึดภารกิจการสอนเป็นเรื่องสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมเกื้อกูลต่อการเรียน

8. การประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดหาข้อมูลเพื่อค้นหาความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งข้อมูลการประเมินผลจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้แนวทางการพัฒนาการประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ กำหนดเกณฑ์ซึ่งเป็นตัวชี้วัดผลการเรียนที่ชัดเจน กำหนดภาระงาน/ผลงาน/โครงการที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประเมินโดยยึดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ผลงาน แฟ้มผลงาน โครงงาน นอกจากนี้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน และแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบทันทีเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

9. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนได้ โดยอาศัยกลไกที่มีระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

10. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งสูงสุดในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่พร้อมก้าวสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

11. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่พร้อมก้าวสู่การเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

12. ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ประกอบด้วย หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างาน และครูผู้สอน

13. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุและผลของผู้บริหารและครูผู้สอนที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

14. ประเภทของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งแบ่งเป็น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยการอาชีพ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้คือวิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์ วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรดิตถ์ และวิทยาลัยการอาชีพพิชัย

15. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคทั้งที่รูปธรรมและนามธรรม หรือปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

16. ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา